

บทที่ ๔ เศรษฐกิจข้าวขาวเจ๊กของจังหวัดชัยนาท

ต้นทุนการผลิตข้าวขาวเจ๊กชัยนาท

หน่วย : บาท/ไร่

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)		
	เงินสด	ประเมิน	รวม
๑. ต้นทุนผันแปร	๒,๕๙๖.๖๗	๕๐๗.๒๕	๓,๑๐๓.๙๒ (๗๒.๑๘)
๑.๑ ค่าแรงงาน	๑,๐๘๗.๔๔	๔๑๙.๖๑	๑,๕๐๗.๐๕
- เตรียมดิน	๓๖๑.๔๔	๑๓๔.๕๗	๔๙๖.๐๑
- ปลุก	๕๑.๗๐	๔.๕๙	๕๖.๒๙
- ดูแลรักษา	๒๐๘.๔๘	๒๘๐.๔๕	๔๘๘.๙๓
- เก็บเกี่ยว	๔๖๕.๘๒	-	๔๖๕.๘๒
๑.๒ ค่าวัสดุ	๑,๔๑๕.๓๗	๖๙.๓๑	๑,๔๘๔.๖๘
- ค่าพันธุ์	๓๙๔.๗๓	๓๑.๔๖	๔๒๖.๑๙
- ค่าปุ๋ย	๕๑๘.๗๐	๕.๑๑	๕๒๓.๘๑
- ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช	๓๐๙.๔๕	๓.๓๙	๓๑๒.๘๔
- ค่าสารอื่น ๆ และวัสดุปรับปรุงดิน	๔๔.๕๗	๒๘.๓๔	๗๒.๙๑
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	๑๔๑.๙๒	-	๑๔๑.๙๒
- ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง	๕.๔๓	-	๕.๔๓
- ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	๐.๕๗	๑.๐๑	๑.๕๘
๑.๓ ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	๙๓.๘๖	๑๘.๓๓	๑๑๒.๑๙
๒. ต้นทุนคงที่	๗๑๘.๐๗	๔๗๘.๑๗	๑,๑๙๖.๒๔ (๒๗.๘๒)
๒.๑ ค่าเช่าที่ดิน	๗๑๘.๐๗	๓๘๖.๖๖	๑,๑๐๔.๗๓
๒.๒ ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	๗๐.๔๕	๗๐.๔๕
๒.๓ ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	-	๒๑.๐๖	๒๑.๐๖
๓. ต้นทุนรวมต่อไร่	๓,๓๑๔.๗๔	๙๘๕.๔๒	๔,๓๐๐.๑๖ (๑๐๐)
๔. ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม (บาท/กิโลกรัม)	๔.๒๙	-	๕.๕๖
๕. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	-	-	๗๗๓.๑๑
๖. ราคาที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นา (บาท/กิโลกรัม)	-	-	๗.๓๔
๗. ผลตอบแทนต่อไร่	-	-	๕,๖๗๔.๖๓
๘. ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่	๒,๓๕๙.๘๙	-	๑,๓๑๔.๔๗
๙. ผลตอบแทนสุทธิต่อกิโลกรัม	๓.๐๕	-	๑.๗๘

ที่มา : การวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจสินค้าเกษตรที่สำคัญ จังหวัดชัยนาท : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๗ ; กันยายน ๒๕๖๐

ปริมาณการผลิตข้าวขาวเจ็กชัยนาท

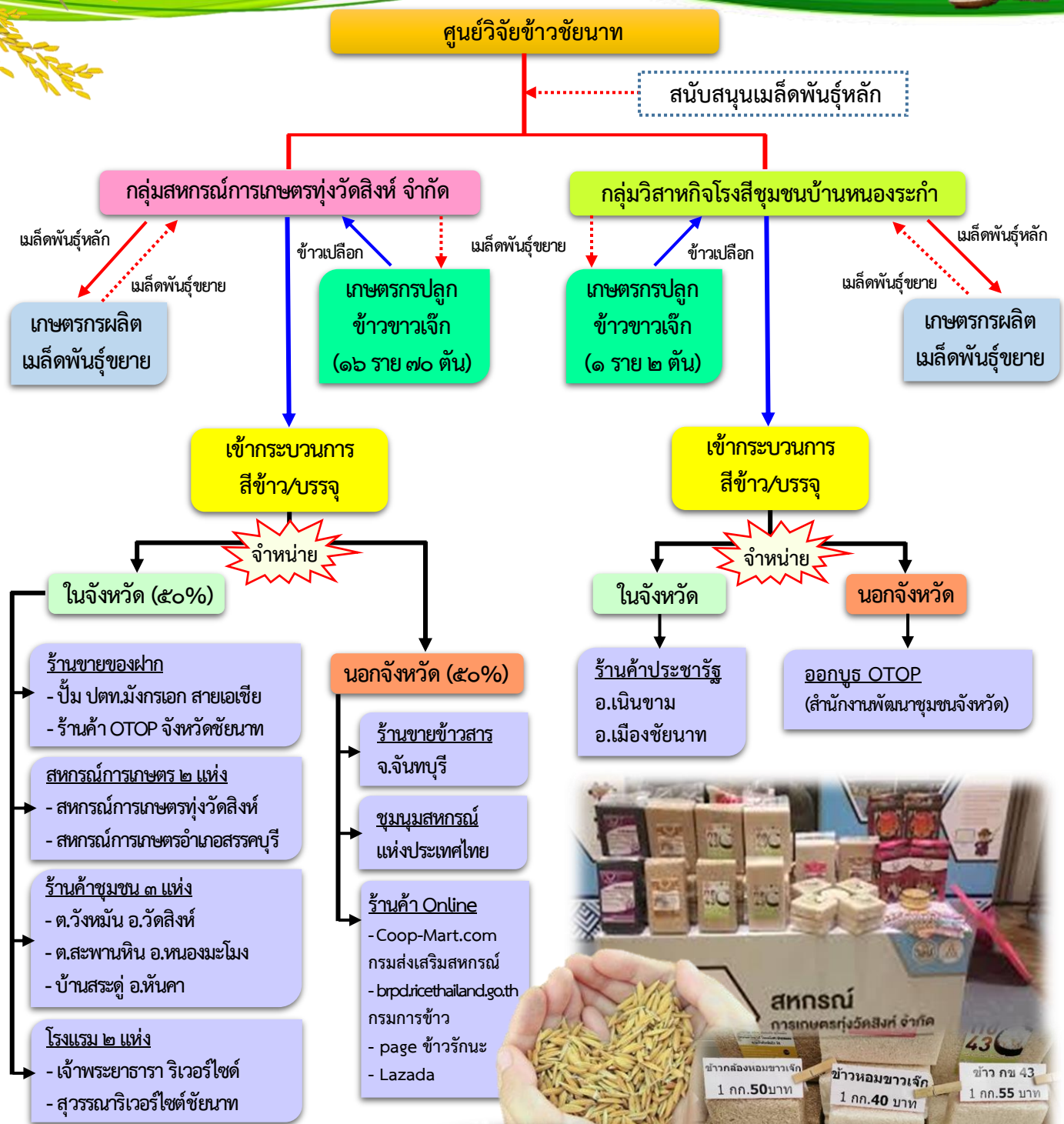
๑. ปริมาณผลผลิตข้าวขาวเจ็กของจังหวัดชัยนาท ปีการผลิต ๒๕๖๒ จำนวน ๓๖.๔๐ ตัน
๒. ปริมาณผลผลิตข้าวขาวเจ็กของจังหวัดชัยนาท ปีการผลิต ๒๕๖๓ คาดการณ์พื้นที่ปลูกประมาณ ๓๕๐ ไร่ คาดการณ์ผลผลิตประมาณ ๑๐๐ ตัน

ช่องทางการตลาดข้าวขาวเจ็กชัยนาท

ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท ได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาข้าวตลาดเฉพาะ โดยกลุ่มสหกรณ์การเกษตรทุ่งวัดสิงห์ จำกัด ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอดมฺรงสิงห์ จังหวัดชัยนาท ได้เข้าร่วมโครงการฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ และทำการผลิตสินค้าจากข้าวพันธุ์ “ขาวเจ็ก” ซึ่งเป็นข้าวพื้นเมืองพันธุ์ดีของจังหวัดชัยนาท โดยกลุ่มสหกรณ์ฯ ทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวม แปรรูป และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากข้าวสารและข้าวกล้องบรรจุถุง ซึ่งใช้ชื่อตราสินค้าว่า “ข้าวรักนะ” โดยดำเนินการพัฒนาระบบการผลิตและการตลาดเป็นไปอย่างต่อเนื่อง จนผลิตภัณฑ์ได้รับการยอมรับและเป็นที่รู้จักของผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้รายได้รวมจากการจำหน่ายสินค้าในปี ๒๕๖๑ เท่ากับ ๑,๔๕๓,๖๑๐ บาท และปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๑,๕๘๘,๓๔๑ บาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ (๗๕๐,๐๐๐ บาท) คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔๐ และ ๕๒.๗๘ ตามลำดับ ปัจจุบันผลิตภัณฑ์สินค้าข้าวขาวเจ็กได้พัฒนาจนกลายเป็นของดีประจำจังหวัดชัยนาท และอยู่ระหว่างขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ในชื่อ “ข้าวหอมขาวเจ็กชัยนาท” ซึ่งนับเป็นการพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวพื้นเมือง เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าได้อย่างต่อเนื่อง

ข้าวตลาดเฉพาะ คือ ข้าวที่มีคุณสมบัติพิเศษ หรือมีความโดดเด่นในเรื่องคุณค่าทางโภชนาการ ประกอบด้วย ข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ข้าวโภชนาการสูง ข้าวอินทรีย์ แลข้าว Q ซึ่งเป็นสินค้าที่มีคุณลักษณะเฉพาะ สำหรับจังหวัดชัยนาท มีพันธุ์ข้าวพื้นเมือง “ขาวเจ็ก” ที่ได้รับความนิยมอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นข้าวที่มีลักษณะดี เมื่อหุงสุกจะได้ข้าวสวย อ่อน นุ่ม และมีกลิ่นหอม เหมาะที่จะนำมาเพิ่มมูลค่า และยกระดับให้เป็นสินค้าคุณภาพแบบครบวงจร ดังนั้น ในปี ๒๕๖๐ ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท จึงร่วมกับ **กองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว** ในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวตลาดเฉพาะ (Niche Market) โดยกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ของจังหวัดชัยนาท คือ **กลุ่มสหกรณ์การเกษตรทุ่งวัดสิงห์ จำกัด** ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ผลิต แปรรูป และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในรูปแบบข้าวกล้องและข้าวสารบรรจุถุง ที่ใช้ชื่อตราสินค้าว่า “ข้าวรักนะ” และจากการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำให้กลุ่มเกษตรกรสามารถพัฒนาระบบการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าข้าวได้ ส่งผลให้สินค้าข้าวขาวเจ็กเป็นที่รู้จัก และได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเพิ่มขึ้น

ราคาข้าวขาวเจ๊กชัยนาท

ราคาจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์การเกษตรทุ่งวัดสิงห์ จำกัด

ขนาดบรรจุ	รายการ	ราคาสินค้า (หน่วย/บาท)	
		ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
๑ กิโลกรัม (ถุงสุญญากาศ)	ข้าวกล้อง “ข้าวเจ๊กชัยนาท”	๔๕.-	๕๐.-
	ข้าวสาร “ข้าวเจ๊กชัยนาท”	๓๕.-	๔๐.-
๒ กิโลกรัม (ถุงสุญญากาศ)	ข้าวกล้อง “ข้าวเจ๊กชัยนาท”	๘๐.-	๙๐.-
	ข้าวสาร “ข้าวเจ๊กชัยนาท”	๖๕.-	๗๕.-
๕ กิโลกรัม	ข้าวกล้อง “ข้าวเจ๊กชัยนาท”	๑๕๐.-	๑๖๕.-
	ข้าวสาร “ข้าวเจ๊กชัยนาท”	๑๗๐.-	๑๙๐.-
๒๕ กิโลกรัม	ข้าวกล้อง “ข้าวเจ๊กชัยนาท”	๔๕๐.-	๔๘๐.-
	ข้าวสาร “ข้าวเจ๊กชัยนาท”	๕๐๐.-	๕๕๐.-
๕๐ กิโลกรัม	ข้าวกล้อง “ข้าวเจ๊กชัยนาท”	๑,๔๘๐.-	๑,๕๒๐.-
	ข้าวสาร “ข้าวเจ๊กชัยนาท”	๑,๕๕๐.-	๑,๗๕๐.-

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรทุ่งวัดสิงห์ จำกัด ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

แหล่งจำหน่ายข้าวขาวเจ๊กชัยนาท

๑. สหกรณ์การเกษตรทุ่งวัดสิงห์ จำกัด

เลขที่ ๗๙ หมู่ ๙ ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ๑๗๑๒๐

โทรศัพท์ ๐๕๖-๔๖๑๑๖๔ โทรสาร ๐๕๖-๔๖๑๑๖๔ มือถือ ๐๖๓-๑๑๖-๘๗๗๘

Line ID : ๐๖๒๓๐๙๔๓๕๐ , tungwatsing

Facebook : <https://www.facebook.com/tungwatsing.tungwatsing>

Page Facebook : ข้าวรักนะ

ร้านค้า Online : Coop-Mart.com , brpd.ricethailand.go.th , Lazada

Email : tungwatsing๗๙@gmail.com

๒. กลุ่มวิสาหกิจโรงสีชุมชนบ้านหนองระกำ

เลขที่ ๑๕๕ หมู่ ๖ ตำบลเนินขาม อำเภอนีนขาม จังหวัดชัยนาท ๑๗๑๓๐

มือถือ ๐๘๒-๘๘๔-๑๙๕๗

พื้นที่ปลูกข้าวขาวเจ๊กชัยนาท

พื้นที่ปลูกข้าวขาวเจ๊กในจังหวัดชัยนาท ปีการผลิต ๒๕๖๒

อำเภอ	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
วัดสิงห์	หนองขุ่น	๕๘
	มะขามเต่า	๒๘
	หนองน้อย	๒๓
	วังหมัน	๖๖
	บ่อแร่	๔
หันคา	ไพรม์กยุง	๑๕
เนินขาม	เนินขาม	๒๓
	สุขเดือนห้า	๑๔
	กะบกเตี้ย	๗๘
หนองมะโมง	สะพานหิน	๑
รวมทั้งสิ้น	๔ อำเภอ ๑๐ ตำบล	๓๑๐

ที่มา : ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท ; มีนาคม ๒๕๖๓

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวขาวเจ๊กชัยนาท

สรุปกลุ่มเกษตรกรโครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวตลาดเฉพาะ (Niche Market) ปี ๒๕๖๓ ผู้ปลูกข้าวขาวเจ๊ก

ชื่อกลุ่ม	ที่ตั้งกลุ่ม	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวน พื้นที่รวม (ไร่)	พื้นที่ ปลูกข้าว (ไร่)	พันธุ์ข้าว ที่ปลูก	ประธานกลุ่ม
๑. กลุ่มสหกรณ์การเกษตรทุ่งวัดสิงห์ จำกัด	๗๙ หมู่ ๙ ตำบลมะขามเต่า	๑๖	๑๖๘	๑๖๘	ข้าวเจ๊กชัยนาท	นายประสิทธิ์ พิมขาว
	อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท					
๒. กลุ่มข้าวปลอดภัยรวมใจชัยนาท	๑๑๑ หมู่ ๓ ตำบลห้วยกรด	๒	๑๐	๑๐	ข้าวเจ๊กชัยนาท	ร้อยโทสมศักดิ์ ยะสมิต
	อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท					
๓. กลุ่มวิสาหกิจโรงสีชุมชนบ้านหนองระก้า	๑๕๕ หมู่ ๖ ตำบลเนินขาม	๕	๕๘	๕๘	ข้าวเจ๊กชัยนาท	นางสุนัน ทาเอื้อ
	อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท					
รวม ๓ กลุ่ม		๒๓	๒๓๖	๒๓๖		

สรุปกลุ่มเกษตรกรโครงการเกษตรอินทรีย์ การส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ ปี ๒๕๖๓ จังหวัดชัยนาท

ชื่อกลุ่ม	ที่ตั้งกลุ่ม	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวน พื้นที่รวม (ไร่)	พื้นที่ ปลูกข้าว (ไร่)	พันธุ์ข้าว ที่ปลูก	ประธานกลุ่ม
๑. กลุ่มข้าวเกษตรอินทรีย์บ้านหนองระก้า	๑๕๘ หมู่ ๖ ตำบลเนินขาม	๑	๑๖	๑๖	ข้าวเจ๊กชัยนาท	นางสุนัน ทาเอื้อ
	อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท					
รวม ๓ กลุ่ม		๑	๑๖	๑๖		

คุณภาพการผลิตข้าวขาวเจ็กชัยนาท

ข้าวตามระบบมาตรฐาน GAP

การผลิตข้าวตามระบบมาตรฐาน GAP เป็นระบบการผลิตข้าว ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตข้าวที่มีคุณภาพ ปลอดภัยต่อการบริโภค ตรงตามพันธุ์ และมีเปอร์เซ็นต์ตันข้าวสูง ซึ่งเกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในการปลูกข้าวและการบริหารจัดการข้าว เพื่อให้ได้ผลผลิตข้าวมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งในการดำเนินงานจะต้องมีการประสานผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ. ๔๔๐๐-๒๕๕๒ และ มกษ. ๔๔๐๑-๒๕๕๑)

ขั้นตอนการผลิตข้าวในระบบ GAP มีข้อกำหนด ๗ ข้อ

๑. แหล่งน้ำ น้ำต้องมาจากแหล่งที่ไม่มีการปนเปื้อนวัตถุอันตราย
๒. พื้นที่ปลูก ต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่มีวัตถุอันตรายที่จะทำให้เกิดการตกค้างหรือปนเปื้อน
๓. การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร
 - ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้พื้นฐานในการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร
 - ใช้ตามคำแนะนำของกรมการข้าว
 - ห้ามใช้วัตถุอันตรายที่ระบุในทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตร

๔. ระบบการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว

๔.๑ มีระบบการผลิตเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกตรงตามพันธุ์

- คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ตรงตามพันธุ์ และมาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้
- การจัดการปลูกและดูแลเพื่อลดปริมาณข้าวเรือ และข้าวพันธุ์อื่นปนและมีการบันทึกข้อมูล
- จำนวนต้นของข้าวพันธุ์อื่นปนในนา ให้มีได้ไม่เกิน ๓%

๔.๒ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช และความเสียหายจากศัตรูพืช

- สำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืชที่มีผลต่อข้าว
- ป้องกันกำจัดศัตรูพืชและข้าววัชพืชอย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีที่เหมาะสม
- ผลผลิตที่ได้ต้องไม่มีโรคพืชและการทำลายของแมลงมากกว่า ๑๐%

๕. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

๕.๑ มีการจัดการเพื่อให้ได้ข้าวเปลือกคุณภาพสัที่เก็บในระยะที่เหมาะสมคือ

- รวงข้าวมีอายุ ๒๕ – ๓๕ วัน หลังวันข้าวออกดอก
- รวงข้าวอยู่ในระยะพลับพลึง ซึ่งเมล็ดข้าวเปลือกในรวงข้าวสุกแก่ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรวง

๕.๒ มีการเก็บเกี่ยวหลังการนวดอย่างถูกต้องและเหมาะสม

- อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว ภาชนะบรรจุ และวิธีการเก็บเกี่ยวต้องไม่ก่อให้เกิด

ผลกระทบต่อคุณภาพข้าวเปลือก และต้องเก็บเกี่ยวอย่างระมัดระวัง ไม่ก่อให้เกิดการปนของข้าวพันธุ์อื่น กรณีนวดด้วยเครื่องหรือเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องเกี่ยวนวด ต้องรักษาความสะอาดของเครื่องเกี่ยวนวด และต้องปฏิบัติตามอย่างระมัดระวัง

๕.๓ มีวิธีการลดความชื้นที่ถูกต้องและเหมาะสม

- ให้ลดความชื้นภายใน ๒๔ ชั่วโมง หลังการเก็บเกี่ยว
- วิธีการลดความชื้นต้องไม่ทำให้เมล็ดข้าวเสียหาย เกิดการแตกหัก จนสีได้ข้าวเต็มเมล็ด

และต้นข้าวน้อยกว่าข้อกำหนดคุณภาพการสี

- ให้ลดความชื้นของเมล็ดข้าวเปลือกสำหรับการซื้อขายต้องไม่เกิน ๑๕% และสำหรับ

การเก็บรักษาต้องไม่เกิน ๑๔% หากเก็บนานกว่า ๓ เดือน ความชื้นไม่เกิน ๑๒%

๖. การขนย้าย การเก็บเกี่ยวและการรวบรวมข้าวเปลือก

- อุปกรณ์ ภาชนะบรรจุ และพาหนะที่ใช้ในการขนย้าย และการเก็บรักษาความสะอาด สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากสารอันตรายและสิ่งแปลกปลอมที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค รวมทั้งไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนของข้าวพันธุ์อื่น
- สถานที่เก็บรวบรวมและสถานที่เก็บรักษาต้องถูกสุขลักษณะ สะอาด และมีการถ่ายเทอากาศดี สามารถป้องกันการปนเปื้อน และป้องกันการปนของข้าวพันธุ์อื่นได้
- วิธีเก็บรักษา และรวบรวมข้าวเปลือก ต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหาย ป้องกันและลดความเสี่ยงจากแมลงและสัตว์ศัตรูในโรงเก็บ
- กรณีผลิตข้าวหลายพันธุ์ ต้องมีการจัดการเพื่อป้องกันการปนของข้าวต่างพันธุ์ได้

๗. การบันทึกและจัดเก็บข้อมูล

- ต้องบันทึกข้อมูลการปฏิบัติการและการจัดการในการผลิตทุกขั้นตอน
- ข้าวเปลือกที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษาและขนย้ายต้องมีการระบุข้อมูลให้สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้

***แหล่งที่มาของข้อมูล : ศูนย์ข้อมูลข้าวตลาดเฉพาะ กรมการค้าข้าว <https://www.thairicedb.com/standard-detail.php?id=๓> ; เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

ข้อมูลจำนวนแปลงเกษตรกรผู้ปลูกข้าวขาวเจ๊กชัณนาที่ได้รับการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP

ตามที่ศูนย์วิจัยข้าวชัณนา ได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาข้าวตลาดเฉพาะ โดยมีกลุ่มเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๑ กลุ่ม คือ กลุ่มสหกรณ์การเกษตรทุ่งวัดสิงห์ จำกัด ตำบลมะขามเฒ่า อำเภอดงหลวง จังหวัดชัณนา ซึ่งเข้าร่วมโครงการฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นมา โดยสามารถสรุปจำนวนสมาชิกได้ดังนี้

- ปี ๒๕๖๐ สมาชิก ๒๔ ราย พื้นที่ปลูก ๓๓๔ ไร่
- ปี ๒๕๖๑ สมาชิก ๑๙ ราย พื้นที่ปลูก ๒๕๒ ไร่
- ปี ๒๕๖๒ สมาชิก ๑๖ ราย พื้นที่ปลูก ๒๐๑ ไร่

จากผลการดำเนินงานของโครงการ สมาชิกในกลุ่มมีความเข้าใจ และสามารถจัดการกลุ่มได้ตามระบบการผลิตข้าวตลาดเฉพาะ สมาชิกในกลุ่มนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติในแปลงนา ผลิตสินค้าข้าวได้ตามมาตรฐาน และมีการจัดทำระบบควบคุมภายในของกลุ่ม โดยเข้ารับการอบรม ปีละ ๒ ครั้ง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเข้ารับการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP แบบกลุ่ม จากบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานภายนอก ซึ่งกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์เป็นผู้จัดหา

- ปี ๒๕๖๐ ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP แบบกลุ่ม จำนวน ๒๒ ราย พื้นที่รวม ๒๓๓ ไร่
- ปี ๒๕๖๑ ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP แบบกลุ่ม จำนวน ๑๗ ราย พื้นที่รวม ๒๕๑ ไร่
- ปี ๒๕๖๒ ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP แบบกลุ่ม จำนวน ๑๖ ราย พื้นที่รวม ๒๐๑ ไร่

***แหล่งที่มาของข้อมูล : เอกสาร “ข้าวเจ๊ก พันธุ์ข้าวพื้นเมืองคุณภาพดี กับการพัฒนาข้าวตลาดเฉพาะของจังหวัดชัณนา” ; ศูนย์วิจัยข้าวชัณนา : ปี ๒๕๖๓

๒ ข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications : GI) หมายถึง การที่ชุมชนอาศัยลักษณะเฉพาะของพื้นที่ที่ตนอยู่ไม่ว่าจะเป็นสภาพดิน ฟ้า อากาศ วัตถุดิบที่มีในพื้นที่รวมถึงภูมิปัญญาที่สร้างสมสืบทอดกันมาในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูก หรือสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ ผลิตเป็นสินค้าที่มีคุณลักษณะพิเศษ ต่างจากสินค้าชนิดเดียวกันที่ผลิตในแหล่งอื่น

ข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เป็นสินค้าข้าวของชุมชนที่ผลิตในแหล่งภูมิศาสตร์ที่ได้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไว้ มีกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานการผลิตข้าวคุณภาพ ตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้สินค้าข้าวได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต มีตรารับรองมาตรฐานสินค้า แสดงบนบรรจุภัณฑ์ สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคในเรื่องคุณภาพและแหล่งผลิตสินค้า เพิ่มศักยภาพในด้านการแข่งขัน ในระดับภูมิภาคต่าง ๆ และระดับโลก

สินค้าข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เป็นสินค้าข้าวของชุมชนเจ้าของสินค้าที่ได้รับการคุ้มครองตาม พ.ร.บ. สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ กรมการข้าวได้ดำเนินงานด้านส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัด องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคเอกชน กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าว และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ดังนี้

๑. การขึ้นทะเบียนข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
๒. การพัฒนากลุ่มผู้ผลิตสินค้าข้าว GI
๓. การตรวจสอบและรับรองข้าว GI ด้วยมาตรฐาน GAP หรือข้าวอินทรีย์
๔. การสนับสนุนบรรจุภัณฑ์สินค้า
๕. การประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงด้านการค้าเชิงพาณิชย์

***แหล่งที่มาของข้อมูล : กองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว กรมการข้าว ; <http://brpd.ricethailand.go.th/index.php/standard-rice/๓๗-gio๑> ; เข้าถึงเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

จังหวัดชัยนาท ดำเนินการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ข้าวขาวเจ๊กชัยนาท” โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. จังหวัดชัยนาทจัดทำคำสั่งจังหวัดชัยนาท ที่ ๑๖๖๐/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงานจัดทำคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ข้าวขาวเจ๊กชัยนาท” ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑
 ๒. จัดการประชุมคณะกรรมการอำนวยการจัดทำคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ข้าวขาวเจ๊กชัยนาท” ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมสำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยนาท
 ๓. จัดการประชุมคณะทำงานจัดทำคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ข้าวขาวเจ๊กชัยนาท” ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ และคณะกรรมการอำนวยการจัดทำคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ข้าวขาวเจ๊กชัยนาท” ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมสำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยนาท
 ๔. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยนาท ส่งคำขอแก้ไขคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ข้าวขาวเจ๊กชัยนาท” เลขที่ ชน ๐๐๑๖/๘๖๔ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒
 ๕. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยนาท ส่งคำขอแก้ไขคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ข้าวหอมขาวเจ๊กชัยนาท” เลขที่ ชน ๐๐๑๖/๕๙ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๓
 ๖. จัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ข้าวหอมขาวเจ๊กชัยนาท” และเอกสารรายละเอียดแนบคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
- ขณะนี้อยู่ระหว่างรอผลการพิจารณาขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา

